

ZÁVODY VOZATAJŮ

Z Řecka se do Říma rozšířily závody **jezdců (vozatajů) na dvoukolých vozech tažených koňmi**. Zpočátku byly součástí náboženských svátků. Později se konaly i samostatně a staly se po zápasech gladiátorů další oblíbenou zábavou Římanů.

Vozataj získává za vítězství palmovou ratolest

CIRKY Pro tyto koňské dostihy Římané stavěli závodiště zvaná **cirky**. * Největším z nich byl **Cirkus Maximus** v Římě.

Z Vozy obvykle táhli dva nebo čtyři koně, ale pro větší vzrušení jezdily někdy i vozy tažené šesti, osmi, ba i deseti koňmi. Čím víc bylo koní, tím těžší bylo vůz ovládat.

Dostihy směli sledovat jen římsí občané. Na rozdíl od gladiátorských her však mohli na tribunách sedět muži i ženy společně. Vozatajové byli původně svobodní občané. Když se tento sport stal profesionálním, závodilo stále víc propuštěných otroků. Diváci na vítězství jednotlivých vozatajů uzavírali sázky.

Cirkus Maximus byl přes 600 m dlouhý, vešlo se sem až 250 000 diváků, víc než na kterýkoliv dnešní sportovní stadion

DIVADLO

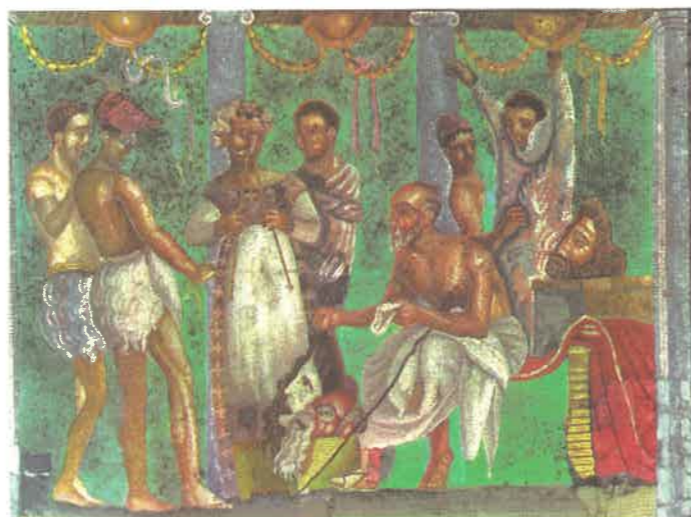
Divadlo bylo v Římě méně oblíbené než gladiátorské hry nebo dostihy. **Vzorem** pro divadelní tvorbu římských autorů byly **hry řecké**. Proto i náměty římských divadelních představení byly podobné těm řeckým. Nejvíce Římané milovali komedii. Veselohry starořímského autora Plauta se hrají ještě dnes.

17 Vzpomeňte si, jakými zvláštnostmi se vyznačovalo řecké divadlo. Jaké pomůcky herci při hrách užívali a kdo hrál ženské postavy? Tyto hlavní zásady převzali Římané od Řeků. Přejali také rozdělení her na **tragédie** a **komedie**. Vysvětlete mezi nimi rozdíl.

Z **Herci** byli obvykle **otroci** nebo **propuštěnci**, protože Římané nepovažovali herectví za úctyhodné povolání. Úspěšní herci však byli velmi populární. Ženy dokonce nesměly sedět v blízkosti jeviště, aby náhodou neměly pokušení utéct s některou z hereckých hvězd.

Divadelní masky pro tragédii a komedii

Římsí herci během přestávky
Herci odložili masky a připravují se na příští jednání.

divadlo: *anglicky* – theatre [ˈθiətə]
německy – das Theater

*cirk – protáhlá závodní dráha

PŮVODNÍ ŘÍMSKÉ NÁBOŽENSTVÍ

ŘÍMŠTÍ BOHOVÉ

V **nejstarších dobách** uctívali Římané řadu **přírodních sil** a **jevů** – duchy slunce, vody, rostlin a jiné. **Později** převzali většinu bohů **od Řeků**. Spolu s bohy převzali také báje o nich.

PŘÍRODNÍ
BOHOVÉ

Vzpomeňte si, jak se jmenovali hlavní řečtí bohové. Co všechno jste si o nich zapamatovali?

Vysvětlete, co je to báje. Jmenujte řecké báje, které znáte. Který český spisovatel tyto báje převyprávěl?

Římané uctívali desítky různých bohů, ale **tři** z nich byli **nejvýznamnější**. Byl to vládce bohů **Jupiter** (2. pád Jova) – obdoba řeckého boha Dia.

Jeho manželkou byla bohyně žen a dětí **Juno** – obdoba řecké bohyně Héry.

Třetí nejdůležitější římskou bohyní byla bohyně moudrosti, války a řemesel **Minerva**, obdoba řecké Athény. Tito tři bohové byli uctíváni jako **ochránci města Říma** v chrámu na vrchu Kapitol.

Flora, bohyně květin a jara

Jupiter měl stejně jako Zeus bratry: boha moře **Neptuna** a **Plutona**, vládce podsvětí, mrtvých a bohatství. Mezi nejstarší uctívané bohy patřil bájný král Itálie a bůh úrody **Saturnus**. Bohem války byl **Mars**.

Římsí bohové (reliéf)
Uprostřed do půli těla obnažený Jupiter; vpravo od něj jeho žena Juno, vlevo (s přilbou) bohyně moudrosti, války a řemesel Minerva.

TROJICE
NEJVÝZNAMNĚJ-
ŠÍCH BOHŮ

DALŠÍ BOHOVÉ

Z Které planety (planetky) byly pojmenovány podle římských bohů?

Z Římané uctívali i **další bohy**, např. bohyni lásky a plodnosti **Venuši** nebo bohyni květin a jara **Floru**. Kovářům pomáhal bůh ohně **Vulkán**, zemědělci uctívali bohyni obilí **Cereru** (1. pád Ceres).

Které české slovo má stejný význam jako „vulkán“? Jak je spjato s bohem Vulkánem?

Ve Slovníku spisovné češtiny vyhledejte význam slova „flóra“.

DOMÁCÍ BOHOVÉ A BŮŽCI

Vedle veřejně uctívaných bohů měla každá rodina **doma sošky domácích bůžků**.

Důležitou bohyní byla strážkyně **domácího krbu Vesta**. Posvátný byl i **ohně** domácího krbu každé rodiny.

Patricijové projevovali velkou **úctu** svým **zemřelým předkům**, jejichž **voskové masky** uchovávali rovněž ve svém domě.

Oltář domácích bůžků

domácí bohové: *anglicky* – household gods [ˈhaus,həʊld ˈgɒdz]
německy – die Hausgötzen

Sopka (vulkán): Zeměpis 6, 2. díl, str. 14